

Слово, моя ти єдина зброе!
Л. Цкраїнка.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ЧАСОПИС КОСІВСЬКОГО РАЙОНУ КРАЙ

№17 (1218), п'ятниця, 29 квітня 2011 року

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 13 ЖОВТНЯ 1990 РОКУ

WWW.GK.IF.UA

РЕДАКЦІЙНА РАДА: Роман Баранюк • Юрій Боєчко • Микола Васкул • Аліса Мудрицька • Богдан Радиш • Василь Цимбалюк

Турбота про дітей

Світ не без добрих людей

Напередодні Великодніх свят відділ освіти РДА разом із представниками районної влади взяли активну участь у проведенні програми «Турбота про дитину».

Головним завданням було надати благодійну допомогу дітям-сиротам і дітям, батьків яких позбавлено батьківських прав, створити передвелокодне свято, подарувати їм не лише смачну паску та великий пакунок із продуктами харчування, всякими смаколиками, а й розділити радість прийдешнього Великодня, щоб вони відчули доброту людських сердець, підтримку і, звичайно, спільну турботу про них.

Такі візити організатори та реалізатори цієї програми здійснили в школи, домівки дітей-сиріт і дітей, батьків яких позбавлено батьківських прав. У Чистий четвер добрий гість в особі голови районної ради Андрія Клуба завітав й до Косівської школи №2. Щедрі гостинці отримало кілька учнів, серед яких була і десятикласниця Вікторія Крижанівська (на фото разом із

головою райради та директором школи В.Гостюком). Ще зовсім юна, а стільки вже довелося пережити: рано втратила матір, живе під опі-

кою дядька. Вірить, що Бог допоможе в майбутньому, адже планів у дівчинки так багато: закінчить школу і вступатиме до вищого навчального закладу у м. Хмельницькому, стане професійним перукарем і чогось таки в цьому житті досягне, бо знає, що хоче і зможе, а світ не без добрих людей.

Мирослава ДОЛИНЧУК.
Фото автора.

Допоможемо дітям, хворим на цукровий діабет

1 травня на Івано-Франківщині розпочнеться акція «Серце до серця»

З 1 по 15 травня 2011 року в Івано-Франківській області, у тому числі в Косівському районі, будуть проводити VI щорічну Всеукраїнську акцію «Серце до серця», присвячену проблемам дітей, хворих на цукровий діабет. Мета акції – розвиток і популяризація молодіжного волонтерського руху, утвердження і пропаганда здорового способу життя серед дітей і молоді, суспільний збір коштів для допомоги новонародженим дітям з різними вадами. Минулорічна ак-

ція відбулася за активної участі та підтримки центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, головного управління охорони здоров'я, управлінь у справах сім'ї та молоді, спорту, освіти та науки, преси, членів різних громадських і благодійних об'єднань, релігійних громад, учнівської і студентської молоді. Головною умовою передачі придбаного обладнання в користування лікарень є безкоштовне діагностування і лікування на ньому дітей.

Проводиться передплата на друге півріччя 2011-го року

Хто «Гуцульський край» читає – все про Косівщину знає!

Індекс – 61386

Передплатна ціна:

на місяць – 3,50 * грн.;
на квартал – 10,50 * грн.;
на півроку – 21,00 * грн.

* Вартість оформлення передплати:

1 місяць – 0,90 грн.; 3 місяці – 2,10 грн.; 6 місяців – 2,55 грн.

1-2 травня у Космачі проходитиме традиційний фестиваль «Великдень у Космачі».

Відродження храму

Христос воскрес! Воскресла й Москалівська церква!

поколіннями вірян. Розпачу парафіян і їхнього духовного наставника, Косівського декана УГКЦ отця Романа Іванюлика не було меж. На щастя, період відчаю тривав недовго. Спільне горе ще більше згуртувало вірян – вони

– без жалю, від душі, від щирого серця. Кожен парафіянин вважав за велику честь, моральний і духовний обов'язок взяти безпосередню участь у відбудові храму – добровільних помічників під час будівництва не бракувало. А кожного недільного дня усією дружною християнською родиною щиро молились за швидке і вдале завершення будівництва, за здоров'я і благополуччя усіх, хто брав участь у відродженні храму.

Спекотного 19 червня 2009-го року у Косові сталася велика трагедія – Москалівська церква св. Василя Великого спалахнула, як купка сірників, і згоріла вщент, залишивши по собі згарище на церковному подвір'ї і невимовний біль у грудях усіх косів'ян, незалежно від їх конфесійної приналежності.

Це була непоправна втрата, адже на момент пожежі цій прекрасній споруді виповнилося 114 років. Із сакральної мапи Гуцульщини зникла унікальна пам'ятка дерев'яного зодчества, справжня духовна святиня, намолена кількома

одностайно вирішили відродити церкву: збудувати на цьому місці нову, ідентичну. І це їм вдалося!

Життєдайним джерелом потекли грошові пожертви на відродження храму. Кожен давав, скільки міг

Москалівська церква, як легендарний птах Фенікс, постала з попелу – радісно потягнулася куполами до сонця і вдячно простелила таку важливу і потрібну для кожного з нас дорогу до Храму.

Радіють парафіяни. Щасливий як ніколи отець Роман Іванюлик. У відродженій церкві слова «Христос воскрес!» лунають по-особливому символічно.

Аліса МУДРИЦЬКА.
Фото Володимира НИКИФОРУКА.

Охорона здоров'я

Рятують життя людей

У Косівській центральній районній лікарні функціонує міжрайонний центр нефрології та діалізу. Він отримав право на існування завдяки зусиллям і наполегливості головного лікаря ЦРЛ І.В. Фазана, співпраці медиків і всіх рівнів влади, спонсорів і самих його працівників.

На ремонт приміщень та закупівлю обладнання затрачено понад 1 млн. гривень. Для чого створено центр і які відкриває перспективи для Косівської медицини?

Основна мета — це лікування хворих з хронічною нирковою недостатністю, з гострою нирковою патологією, внаслідок, наприклад, отруєння, а також профілактика розвитку ниркової недостатності.

Протягом останнього десятиліття спостерігається значне збільшення захворюваності нирок. Їх спричиняють бактеріально-обумовлені інфекції (пієлонефрити, інфекції сечовивідних шляхів) та вторинні нефропатії (тобто наслідки таких хвороб як цукровий діабет, гіпертонія, гломерулонефрити, ангіни та навіть грип).

Якщо хворієте на ці недуги — регулярно обстежуйтеся і лікуйтеся у свого сімейного лікаря, щоб не допустити їх ускладнення.

Запобігти захворюваності допоможуть регулярні профогляди, і людям не варто ухилятися від них. Якщо не виявити і не лікувати на ранніх стадіях ниркової патології, може розвинути хронічна ниркова недостатність. Щоб собі не зашкодити, ніколи не займайтеся самолікуванням, довіряйте медикам. Запущена ниркова недостатність призводить до тяжкої інвалідації.

Що ж таке ниркова недостатність? Аби не вдаватися у глибокі пізнання анатомії та фізіології, скажу просто: нирки перестають працювати, що призводить до ураження всіх органів та систем продуктами життєдіяльності організму. Раніше такі люди були прире-

чені, а зараз тривалість їх життя можна продовжити до 20 років, завдяки функціонуванню таких центрів. Під час процедури діалізу хворі перебувають у комфортних палатах. Причому пацієнтам цю процедуру проводять безкоштовно. І насамкінець хочу сказати, що Косівська ЦРЛ є однією з потужних лікарень області. А центр нефрології і діалізу сприяє розвитку ту-

ричичної сфери в районі, адже сюди зможуть приїжджати і відпочивати, люди, які хворіють на ниркову недостатність з інших регіонів України та світу, не перериваючи лікування.

Роман ГУМЕНЯК,
завідувач центру нефрології і діалізу Косівської ЦРЛ.

Мовою цифр

Про роботу автомобільного транспорту району

За повідомленням Головного управління статистики, у січні-березні 2011 року перевезено 11,9 тис. т вантажів, що на 5,3% більше, ніж за січень-березень 2010 року. Вантажооборот становив 7 млн. т км або на 12,9% більше. Усі вантажні перевезення здійснено автомобільним транспортом фізичних осіб-підприємців району.

Послугами автомобільного транспорту підприємств і фізичних осіб-підприємців скористалися

818,9 тис. пасажирів, з них послугами транспорту фізичних осіб-підприємців — 152,7 тис. пасажирів.

Населення району

За повідомленням Головного управління статистики, чисельність наявного населення району на 1 березня 2011 року становила 88175 осіб, з яких 14668 осіб проживали у міських поселеннях та 73507 — у сільській місцевості. За січень-лютий поточного року чисельність населення району зменшилась на 34 особи через

природне скорочення (на 48 осіб), водночас спостерігався міграційний приріст населення у кількості 14 осіб.

Упродовж січня-лютого в районі зареєстровано 169 народжених та 217 померлих (за відповідний період минулого року — 179 та 235). Серед померлих — 6 дітей віком до одного року. За цей період зареєстровано 55 одружень і 9 розлучень (без урахування розірвань шлюбів у судовому порядку).

І. КОСТЮК,
начальник управління статистики в районі.

Запобігти і застерегти

Звернення з нагоди Дня охорони прані в Україні

Щороку у понад 100 країнах світу відзначають День охорони праці. 28 квітня його відзначали і в нашій державі. Він збігається зі Всесвітнім днем охорони праці, девіз якого у 2011 році «Система управління охороною праці: шлях до постійного вдосконалення».

Система управління охороною праці — це сукупність методів та засобів, які сприяють запобіганню нещасним випадкам і професійним захворюванням на виробництві.

Роботодавці повинні усвідомлювати, що їхній бізнес матиме успіх, а вони самі зможуть без остраху дивитися у майбутнє лише за умови забезпечення на робочих місцях здорових і безпечних умов праці, збереження життя працівників. Оновлення форм і методів безпеки праці. Сьогодні на перше місце виходить якість і безперервність навчання з питань охорони праці та безпечного ведення робіт, набуття досвіду із запобігання аварійним ситуаціям.

За даними Держгірпромнагляду, у 2010 році в Україні загальна кількість нещасних випадків і випадків зі смертельними наслідками, пов'язаних з виробництвом, зменшилось майже на 5% порівняно з 2009 роком. Водночас необхідно констатувати, що рівень ризику загибелі або травмування на підприємствах України залишається вищим, ніж у розвинених країнах світу.

В Івано-Франківській області торік рівень виробничого травматизму залишився на рівні 2009 року: травмовано 100 осіб. Однак рівень смертельного травматизму

значно зменшився — з 17 нещасних випадків у 2009 р. до семи у 2010 р. Тому наше спільне завдання — не допустити зростання травматизму.

Організаційний комітет звертається до всіх керівників і працівників підприємств, установ, організацій різних форм власності, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, профспілкових організацій, об'єднань роботодавців із закликом забезпечити виконання вимог Закону України «Про охорону праці» щодо необхідності впровадження системи управління охороною праці.

Це стане запорукою збереження найціннішого — людського життя, що дасть змогу дітям рости у повноцінних сім'ях і бути щасливими.

Водночас звертаємось до всіх керівників з проханням вишукати можливості для надання допомоги сім'ям потерпілих, інвалідам внаслідок трудового каліцтва та професійних захворювань у вирішенні матеріальних, соціально-побутових та інших питань.

Організаційний комітет.

Святкуймо разом

Запрошуємо взяти участь у святкових дійствах з нагоди Дня матері і Дня Перемоги

6 травня, 14 год. — концерт, присвячений Дню матері, за участю номінантів і переможців огляду-конкурсу художньої самодіяльності учительських та учнівських колективів району — районний Будинок культури (м. Косів).

8 травня, 14 год. — урочисті заходи, присвячені Дню матері (літня сцена в м. Косові).

9 травня, 9.30 год. — збір представників установ, підприємств та організацій району, ветеранських організацій, громадськості та молоді міста і району, формування колони на майдані Незалеж-

ності біля райдержадміністрації.

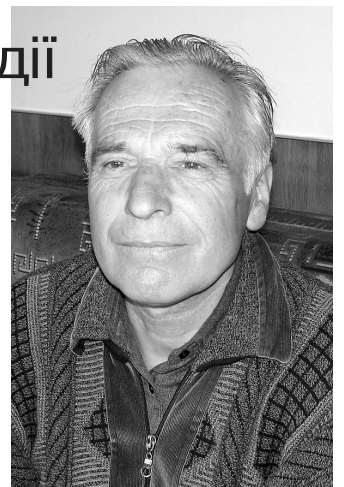
9 травня, 10 год. — мітинг-реквієм, панахида за полеглими у роки війни солдатами і померлими у мирний час фронтовиками та покладання вінків і квітів до братської могили, приурочені 66-й річниці перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років за участю керівництва району, представників установ, підприємств і організацій району, ветеранських організацій, громадськості та молоді міста і району (Меморіал Слави в м. Косові).

Оргкомітет.

Гарні новини

Дві приємні події

Вони стосуються поета і прозаїка, члена Національної спілки письменників України, лауреата премії ім. Михайла Павлика Дмитра Арсенича з Нижнього Березова.

Перша: в місті Косові, в приватному видавництві Михайла Павлюка «Писаний Камінь», щойно побачила світ збірка його поезій «Гра». Художнє оформлення обкладинки та графічні малюнки Антона Григорука.

Це тринадцята книжка письменника. Як і згадане число, вона викликає надзвичайну зацікавленість. Уболівання поета за долю України таке глибоке, що він полемізує у своїх поезіях навіть з Богом. У віршах, присвячених Україні, пам'яті борців за її волю та відомих краян — висока любов до рідного та експресія гострого протесту проти сучасної панівної верхівки. Є ліричні поезії, присвячені та доброзичливі пародії.

Друга приємна подія — це те, що за поданням обласної організації Національної спілки письменників України Дмитру Арсеничу, як і ряду відомих діячів освіти, охорони здоров'я та культури і мистецтва, розпорядженням облдержадміністрації та обласної ради в 2011 році присуджено щомісячну стипендію.

Василь ГЛІБЧУК.

Туризм

Конкурс проектів

Головне управління з питань туризму, євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій ОДА проводить обласний конкурс проектів.

Мета конкурсу — відбір проектів з розвитку туризму, які фінансуватимуть за рахунок коштів обласного бюджету, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством, і будуть спрямовані на вирішення актуальних проблем розвитку туризму в області та поширення позитивного досвіду, набутого у процесі їх реалізації.

У конкурсі можуть брати участь неприбуткові, молодіжні, громадські організації, творчі спілки, науково-дослідні установи та вищі навчальні заклади III-IV рівнів акредитації.

Проекти для участі у конкурсі приймають за такими напрямками:

- поліпшення регіональної і місцевої туристичної політики, врівноваженого розвитку території та управління туристичним середовищем;
- розвиток матеріальної бази та туристичної інфраструктури;
- розширення і вдосконалення наявних, створення нових туристичних послуг (продуктів) на місцевому рівні;
- підвищення рівня кваліфікації працівників основних і супутніх галузей;
- розвиток просвітницької діяльності серед населення.

Інформацію про умови конкурсу, вимоги до учасників та доку-

ментів, які подають на конкурс, аплікаційну форму можна отримати у технічному секретаріаті конкурсу, на веб-сайті облдержадміністрації www.if.gov.ua (розділ «Туризм») та веб-сайті головного управління з питань туризму, євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій облдержадміністрації <http://frtt.if.gov.ua>.

Проекти приймає технічний секретаріат з 15 квітня до 16 травня 2011 р.

Я. БРИНСЬКИЙ,
начальник управління економіки, заступник голови РДА.

Адміністрація і районна профспілкова організація працівників охорони здоров'я Косівщини щиро вітають працівників охорони здоров'я ЛПЗ району і непрацюючих пенсіонерів зі світлим святом

Христового воскресіння! Бажаємо творчої наснаги, всіляких гараздів, а Боже благословення хай дасть віри і сил, наснаги та здоров'я у вашій нелегкій праці.

Веселих Великодніх свят вам і вашим родинам.

Христос воскрес! Воістину воскрес! Ясніє сонечко. Радіє світ увесь. Нехай у серці віра і добро панують, хай щиру радість писанки дарують!

І. ФАЗАН,
головний лікар району.
О. БЕЛЬМЕГА,
голова районної профспілкової організації працівників охорони здоров'я.

ІУПР УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК» Державний диплом

ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДНИМИ РЕСУРСАМИ

БАКАЛАВР — ТЕРМІН НАВЧАННЯ — 4 РОКИ

- ГЕОДЕЗІЯ, КАРТОГРАФІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ
- МЕНЕДЖМЕНТ

СПЕЦІАЛІСТ — ТЕРМІН НАВЧАННЯ — 1 РІК

- ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТР
- ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

КОЛОМІЙСЬКИЙ КОЛЕДЖ

МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ — ТЕРМІН НАВЧАННЯ — 3,5 РОКИ

- ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ГЕОДЕЗИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ
- ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ
- ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА
- ТУРИСТИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

СТУДЕНТАМ ДЕННОЇ ФОРМИ — ВІДСТРОЧКА ВІД ПРИЗОВУ В АРМІЮ

ВИПУСКНИКИ ШКІЛ, ЯКІ МАЮТЬ АТЕСТАТ, ВИДАНИЙ ДО 2007 РОКУ ВКЛЮЧНО, МОЖУТЬ ВСТУПАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВСТУПНИХ ІСПИТІВ АБО КОМБІНУВАТИ ЇХ ІЗ РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗНО

БАКАЛАВРИ З МЕНЕДЖМЕНТУ МОЖУТЬ ПРОДОВЖИТИ НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ «КРОК» (КИЇВ)

МОЛОДШИ СПЕЦІАЛІСТИ ВСТУПАЮТЬ НА СТАРШІ КУРСИ ЗА СПОРІДНИМ НАПРЯМОМ

78200, М. КОЛОМІЯ
ВУЛ. ТЮТЮННИКА, 11-А
(+38 034 33) 7-07-18
WWW.IUPR.KROK.EDU.UA
PVNZIUPR@UKR.NET

ВИПУСКНИКИ КОЛЕДЖУ МОЖУТЬ ПРОДОВЖИТИ НАВЧАННЯ В ІНСТИТУТІ З ІІІ КУРСУ ЗА СПОРІДНИМ НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ

Генеральне прибирання

Велика суботня толока на Косівщині

16 квітня у рамках Всеукраїнської акції «За чисте довкілля» у нашому районі проводили Всеукраїнський суботник з благоустрою територій за участю працівників органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадськості, учнів шкіл, колективів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності та відомчого підпорядкування.

У суботу, 16 квітня, працівники райдержадміністрації на чолі з начальником управління економіки — заступником голови РДА Ярославом Бринським у рамках Всеукраїнської екологічної толоки садили деревця на території Яблунівського лісництва. Попросивши благословення у Бога, першим «дав життя» саджанцю модрина Я.Бринський.

Працівники РДА не лише посадили майже триста модрин і кленів-яворів, але й почули багато пізнавального з основ дендрології з уст лісничого Яблунівського лісництва Василя Букатчука. Смерекові насадження в прикарпатських лісах усихають. Їм потрібен заміник. Його роль чудово виконує модрина — стійка до грибкових уражень, швидко росте, в 50 років уже при-

датна для ділової деревини. Василь Юрійович займався вирощуванням її саджанців із насіння. Якщо на початках з кілограма насіння проростали лише дві тисячі насінин, то нині — майже в десять разів більше. Отож, вирощені В.Букатчуком саджанці і садили працівники РДА.

Василь ГЛІБЧУК.

Цьогоріч традиційні акції посадки дерев провели учасники громадських організацій, а також представники державних установ району.

У селі Соколівці члени регіональної благодійної організації «Центр громадських ініціатив» (голова ради М.М.Близнюк) спільно з державним підприємством «Кутське лісове господарство» (лісничий Косівського лісництва П.П.Пліхтяк) на базі загальноосвітньої школи I-III ступенів (директор В.П.Андріюк) взяли участь у заходах у рамках акції «За чисте довкілля» і «Весняна екологічна толока — 2011». Прибрали територію школи, сільського стадіону та спортивного майданчика, навели порядок біля пам'ятника загиблим воїнам. За участі колективу сільської ради (голова В.Г.Стефурак) і

риства «Просвіта» (голова осередку Р.В.Кабин), клубу органічного землеробства (очільник осередку в інституті Ф.А.Тершак) садили дерева на території Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ, де активно працювали викладачі і студенти цього навчального закладу.

Поблизу братської могили спільно з працівниками відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві у Косівському районі (директор Б.Я.Глібчук) посадили деревця сосни та ялини, заклали Алею пам'яті.

Загалом у проведених заходах взяло участь близько 100 осіб. У рамках продовження акції «Дні Землі-2011» на початку травня заплановано висадити хвойні дерева і кущі в районі санаторію «Карпатські зорі» під час проведення I Міжнародної Карпатської школи з питань відповідального батьківства.

Дмитро КОВАЛЮК,
м. Косів.

працівників лісової охорони Косівського лісництва (лісові масиви Соколівської сільської ради) висадили численні сосни, модрина, ялиця, смереки, явори, каштани, кущі самшиту.

У місті Косові учасники громадської екологічної організації «Едельвейс» (менеджер В.П.Барчук), районного осередку това-

Про суботник, економічні здобутки та День Перемоги

Як у нашому районі проводять Всеукраїнський суботник, прийав подивитись заступник голови облдержадміністрації Роман Струтинський. Під час перебування у Косові він дав коротке інтерв'ю нашому часопису.

— Голова облдержадміністрації Михайло Васильович Вишиванок і всі його заступники сьогодні поїхали у різні райони області, щоб подивитись, як там проходить Всеукраїнська толока, — розповів Роман Йосипович. — Я вже побував у кількох населених пунктах вашого району. Бачу, що вже розчистили придорожні ковоти, прибрали і продовжують прибирати подвір'я і села. Зараз із першим заступником голови вашої райдержадміністрації Іваном Федоровичем Грималюком поїдемо в інші села, подивимось, як там наводять порядок до Великодня і Дня Перемоги. Після цього огляну ряд населених пунктів Верховинщини та Яремчанську територію.

— Працюєте без вихідних?

— Коли на посаду голови ОДА призначили Михайла Вишиванюка, він відразу ж сказав, що обласна державна адміністрація та її управління будуть працювати напружено, майже без вихідних. Кожен робочий день у керівництва триває, як правило, 12-13 годин. Працюємо щосуботи, якщо треба — і в неділю. Така напружена робота дає позитивні результати. Нам вдалося зупинити спад промислового виробництва. У першому кварталі цього року маємо ріст промислового виробництва — 28,1 відсотка, що нас

дуже тішить. За перший квартал перевиконано обласний і місцеві бюджети. Загалом до зведеного бюджету надійшло на 537 мільйонів гривень більше, ніж заплановано. Це гарна цифра. Плануємо і перше півріччя закінчити з гарними показниками. В економіці області зокрема і держави загалом з'явилися перші позитивні результати: запрацювали заводи і фабрики, які простоювали. Ми запустили два виробництва на «Карпатнафтохіміку», зараз плануємо ввести в дію третій завод. Сподіваємось, що Надвірнянський нафтопереробний завод теж скоро запрацює на повну потужність. В цьому плані облдержадміністрація діє активно і плідно. Той, хто вмів аналізувати, хто неупереджено ставиться до виконавчої влади, хто об'єктивно оцінює нашу роботу, бачить ці та інші позитивні зміни на краще. Ну а той, хто постійно критикує, шукає недоліки навіть там, де їх немає.

— Чи святкуватиме Прикарпаття чергову річницю перемоги у Великій Вітчизняній війні?

— Відбулась сесія обласної ради, на якій обговорювали комплекс питань, у тому числі прийняли звернення щодо святкування 9 травня. Ми, так звані «провладні» депутати, не голосували за те, щоб визнати 9 травня Днем скорботи. Вся Європа, весь світ святкують День перемоги над фашизмом. А ми — ні? Для українців це дуже важлива дата, адже ми знаємо, що, за планами фашистської Німеччини, Україна на карті світу не мало бути взагалі. Тут мали намір залишити 20 відсотків людей, 30 — вивезти в Німеччину на каторжні роботи, а решту українців знищити. Я ставлю питання собі і тим людям, які голосували за це рішення: чи ви запитали тих ветеранів, які в окопах мерзли, які з карабінами у 1941 році на танки йшли, як вони сприймають 9 травня: як день скорботи чи як день перемоги? Не можем зрозуміти тих, хто паплюжить це свято, особливо молодих людей. Але, як сказав голова ОДА Михайло Васильович Вишиванюк, 9 травня на Прикарпатті будуть святкувати. Під державними синьожовтими прапорами наголошу на цьому. Маємо віддати належну пошану людям, які здобули перемогу над фашизмом.

Записала А. МУДРИЦЬКА.

На фото: Роман Струтинський та Іван Грималюк обговорюють питання благоустрою на Косівщині.

Актуально

Виробництво є – збуту нема

Здавалось би, що село мало б найменше потерпати від економічних негараздів у державі. Навіть у період кризи його сутність незмінна – годувати державу. Орати і сіяти, вирощувати хліб і до хліба – це одвічна традиція, прабатьківське поклонання кожного селянина. І хоч би яких висот не сягав технічний прогрес людства, ця давня істина не втрачає своєї актуальності та ваги й сьогодні.

У пляшки – й на базар

У центрі Косова, поблизу продуктового магазину, літній чоловік тримає у руках наповнені молоко пластиків пляшки, яке продає по чотири гривні за літр. Одна сумка вже порожня, у другій – залишилось кілька пляшок. Покупці з продавцем не торгуються, знають, що на базарі правлять дорожче. Але туди чоловік не йде, бо там ціну «тримають»: за півторалітрову пляшку молока хочуть 8-9 гривень.

Пан Василь живе в одному з сіл, що межує зі Снятинським районом. У господарстві утримує двох корів. Має дорослих дітей, та поки вони «стануть добре на ноги», їм, вважає, треба допомагати.

— Я ще можу поїхати у Косів. Гірше стареньким бабусям, — каже сивий чоловік. — Раз у тиждень їду у Косів, бо у селі молоко ніхто не бере. На нашій вулиці було колись 90 корів, тепер 40. Годівля дорога, а молоко нема де продати, тому й стали люди менше худоби тримати.

На косівському продуктовому ринку молоко теж не хапають. Але впродовж дня жіночки все-таки спродують молочну продукцію, рідко коли повертають додому. Уторопчанка Марія, зазвичай, їде у Косів після того, як упорається з вранішньою домашньою роботою. Її сім'я теж утримує дві корови. Але каже, що одну будуть продавати, бо в літню пору нема часу базарами ходити.

Заборгували великі гроші

Для багатьох сільських жи-

телів реалізація молока, сметани, домашнього сиру — чи не єдине джерело заробітку і виживання сім'ї. Особливо зараз, коли настав період масового розтелу корів. Весна – це пора великого молока. Його і для родинних потреб вистачає, і на продаж залишається. Тільки зі збуту проблема. Окрім базару, селянину ніде його продати. У селах молоко ніхто не заготовляє, а ті, що закуповували, довіру втратили. Лише Надвірнянський молокозавод заборгував жителям Березівського куца 176 тис. грн. Новоселицький маслозавод «Екосир» не виплатив за одержане молоко 248 тис. грн., Тлумацький і Галицький сирзаводи — відповідно 36 тис. грн. і 40 тис. грн. Ці борги тягнуться не перший рік і весь цей час ведуться перемовини про їхнє повернення.

Селянин не може – ЦЗ допоможе

Звичайно, подіти корову і понести свіже молоко на базар – найкоротший шлях від виробника до споживача. На ньому немає посередників і різних «накруток», які неймовірно здорожують продукцію. Та й система цін гнучка: більше товару — менша його вартість.

Але такий шлях не зовсім безпечний, стверджують ветеринари. Тварини, яких утримує сільське населення, не завжди охоплені відповідним ветеринарним доглядом і контролем. Господарі, які уникають ідентифікації тварин та планових ветеринарних досліджень, можуть навіть не здогаду-

ватися, що їхня корова хвора або перебуває в інкубаційному періоді захворювання і становить загрозу здоров'ю для його сім'ї та покупців молока.

Система організованої заготовки молока для Косівщини – справа не нова. Приймальні пункти ще в недалекому минулому справно працювали практично в усіх селах низинної і гірської зони. Важко зрозуміти, як в один момент вдалося зламати такий чіткий і налагоджений механізм. А результат цього відчутний: подивіться на полиці супермаркетів і продовольчих магазинів міста – косівського молока там не знайдете. Є фасована продукція вінницьких, львівських та інших виробників.

На Косівщині тепер молоко заготовляє тільки МП «Вітанта» і то, в основному, на Березівському куці. Тому районна влада вирішила приділити першочергову увагу створенню у селах заготівельно-збутових кооперативів. Про цей напрямок роботи неодноразово вели серйозну розмову з головами сільських і селищних рад. До речі, дієвою підтримкою у цьому напрямі можна заручитися у Центрі зайнятості, про що повідомив його директор Василь Цимбалюк. Центр зайнятості може надати одноразову грошову допомогу на організацію підприємницької діяльності. І це буде справді суттєва фінансова поміч для започаткування власної справи. Другою життєдайною ін'єкцією від ЦЗ може стати створення в кооперативі додаткових робочих місць з відшкодуванням зарплати разом з податками за рахунок фонду Центру зайнятості. Позитивний досвід співпраці з ЦЗ уже мають ПАПФ «Черганівка», ФГ «Сливка». Можливо, варто спробувати й іншим. Тим більше, що бізнес-простір у сфері заготівлі та переробки молока залишається неосвоєним.

Ігор СУЧАК.

Соціальний захист

Заплановане виконали

На прес-конференції в управлінні Пенсійного фонду України в районі вели мову про підсумки роботи в першому кварталі цього року.

Начальник управління Марія Рибенчук розповіла, що до бюджету надійшло 18061,2 тис. грн. власних коштів при плані 16020,6 тис. грн.

Призначено 346 нових і 16 пенсій за особливі заслуги перед Україною. Середній розмір пенсій зріс до 973 грн. 33 коп., що на 149 грн. 38 коп. більше, ніж у такому ж періоді минулого року. На виплату пенсій і цільової грошової допомоги 23490 одержувачам пенсій в районі з бюджету Фонду було спрямовано 70 млн. 431 тис. грн. У порівнянні з відповідним періодом минулого року видатки збільшилися на 10 млн. 31 тис. грн. Косівському центру поштового зв'язку № 5 за доставку пенсій було оплачено 637,4 тис. грн.

У першому кварталі цього року власними коштами для виплати пенсій район був забезпечений лише на 25,6 відсотка.

На 1 квітня цього року заборгованість до бюджету Пенсійного фонду становить 249532,52 грн. Найбільшими боржниками є: Косівське районне підприємство «Рай-агроліс» — 186354,95 грн., ДП «Люча-Рущук» — 5579,97 грн., приватні підприємці: Я.В. Романчич — 20545,42 грн., Ф.Ю. Олексюк — 18020,87 грн., В.М. Гродюк — 3303,03 грн., А.В. Гончаренко — 2646,16 грн. З єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування борг складає 17,2 тис. грн.

Вікторія КУШНІРЧУК.

Вимагають хабар?

Терміново звертайтеся у Косівське МРВ УСБ України за адресою: м.Косів, вул. Шевченка, 37, тел.: 2-22-95, 2-11-41, (097) 6357861.

Нові ціни

НКРЕ підвищило тарифи на електроенергію для населення на 15%

З 1 квітня 2011 року, згідно з Постановою НКРЕ № 343 від 17.03.2011 р., підвищено тариф на електроенергію для населення та населених пунктів у середньому на 15%.

Воно стосується усіх категорій

споживачів: для споживачів, що споживають до і більше встановленого ліміту 150 (250) кВт*год./міс., для багатодітних, прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу. Відповідно до нових тарифів вартість електроенергії становитиме:

Категорії споживачів	Вартість електроенергії, з ПДВ
1. Населенню:	
- за обсяг, спожитий до 150 кВт*год. електроенергії за місяць (включно)	28,02
- за обсяг, спожитий понад 150 кВт*год. електроенергії за місяць	36,48
- для багатодітних, прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу, незалежно від обсягів споживання електроенергії	28,02
2. Населенню, яке проживає у сільській місцевості:	
- за обсяг, спожитий до 150 кВт*год. електроенергії за місяць (включно)	25,92
- за обсяг, спожитий понад 150 кВт*год. електроенергії за місяць	33,72
- для багатодітних, прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу, незалежно від обсягів споживання електроенергії	25,92
3. Населенню, яке проживає у житлових будинках, обладнаних у встановленому порядку кухонними електроплитами та/або електроопалювальними установками (у тому числі в сільській місцевості):	
- за обсяг, спожитий до 250 кВт*год. електроенергії за місяць (включно)	21,54
- за обсяг, спожитий понад 250 кВт*год. електроенергії за місяць	28,02
- для багатодітних, прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу, незалежно від обсягів споживання електроенергії	21,54
4. Населенню, яке проживає у багатоквартирних будинках населених пунктів (міст, сіл, селищ), не газифікованих природним газом і в яких відсутні або не функціонують системи централізованого теплопостачання, незалежно від обсягів споживання електроенергії	
	21,54

Введення нових тарифів загострило актуальне питання щодо здійснення неправильних розрахунків тією частиною абонентів, що сплачує за електроенергію за книжками чи згідно з особистими розрахунками. Це пов'язано із допущенням численних помилок при нарахуванні пільг, врахуванні субсидій, при зміні вартості тарифу, зрештою, навіть при неправильному заповненні реквізитів.

В результаті, у таких споживачів виникають непорозуміння з РЕМОМ з приводу оплачених квитанцій, повернення енергопостачальною компанією коштів, оплачених з неправильним зазначенням реквізитів. Інколи такі помилки з боку споживача можуть призвести до відключення об'єкта від електромереж.

У тих споживачів, що оплачують за електроенергію за рахунками, які щомісяця приносять контролери енергопостачальної компанії, таких труднощів не виникає. А вже в рахунку чітко зазначають усі реквізити, діючий тариф, пільгові знижки та відповідні норми споживання, враховано субсидії і нарахування за спожиту електроенергію.

Хочу ще раз нагадати, що при виникненні будь-яких непорозумінь чи запитань абонент завжди може звернутись в абонентський відділ РЕМу за телефонами: 2-37-72, 2-12-23 або за номером безкоштовної «гарячої лінії» 0 (800) 504020.

В. БОДНАРУК, директор філії ВАТ «Прикарпаттяобленерго» «Косівський РЕМ».

Конференція

Крок назустріч

Нелегко знайти доброго фахівця, правильно сформувати документацію, добре знати й розуміти такі мінливі сьогодні закони, що стосуються праці. Саме тому Косівський районний центр зайнятості нещодавно провів конференцію з роботодавцями, щоб допомогти, роз'яснити, інформувати про відповідні зміни у законодавстві та заохотити їх до продуктивної співпраці.

Вступне слово мовив директор Косівського районного центру зайнятості Василь Дмитрович Цимбалюк.

Заступник начальника відділу взаємодії з роботодавцями Василь Йосипович Сенчук заповнив присутніх, що навіть попри досить складну ситуацію на ринку праці, зумовлену прийняттям нового Податкового кодексу та майбутньою Пенсійною реформою, служба зайнятості сприятиме розвитку підприємництва та створенню нових робочих місць, надаватиме роботодавцям дотації для працевлаштування безробітних, насамперед молоді.

Василь Йосипович детально пояснив, як правильно складати та подавати обов'язкові звіти до цен-

тру зайнятості, яких немало.

Здавалось б, зайва документація. Та не зовсім. Наприклад, у звіті про наявність вакансій роботодавець вказує бажані характеристики працівника, а це дає змогу центрові зайнятості знайти та направити до нього на роботу відповідну людину.

Оксана Іванівна Боечко – начальник активної підтримки безробітних розповіла присутнім про професійний відбір на замовлення роботодавців, коли вони замовляють спеціаліста певного фаху, а РЦЗ направляє безробітного у навчальний центр служби зайнятості для здобуття професійної освіти або на курси підвищення кваліфікації. Служба зайнятості оплатить безробітним навчання, виплатить допомогу, забезпечить гуртожитком (або компенсує витрати на проїзд). У такий спосіб РЦЗ допомагає двом зацікавленим сторонам.

Про договір цивільно-правового характеру та його відмінності від трудового договору розповіла зас-

тупник начальника відділу надання соціальних послуг з працевлаштування, в.о. юрисконсульта Г.В.Ілюк. Типові помилки у звітності до Пенсійного фонду прокоментував заступник начальника управління ПФУ в Косівському районі.

Надія Василівна Урбанович – головний спеціаліст з питань оплати, нормування і продуктивності праці управління праці та соціального захисту населення РДА доповіла про терміни виплати заробітної плати і про кримінальну відповідальність у разі її затримання, про обов'язкове нарахування розрахункових виплат при звільненні працівника з роботи. Наголосила, що за ненадання щорічної відпустки та не нарахування у відповідних населених пунктах 25% гірських до зарплати роботодавець відповідатиме згідно з чинним законодавством.

Присутні уважно слухали й запитання отримували об'рунтовані та докладні відповіді. У залі панувало взаєморозуміння. Одне з основних завдань Центру зайнятості – налагодження тісної співпраці з роботодавцями того дня було виконане на 100 відсотків.

Ольга АНТОНЕНКО. Фото автора.

Постать

Євген Сагайдачний в українській мистецькій культурі

22 квітня виповнилося 125 років від дня народження відомого українського художника-педагога та колекціонера народних ремесел і старожитностей Євгена Яковича Сагайдачного. З 1947 року художник жив і працював у Косові. 1961 року Є. Сагайдачний пішов з життя, залишивши унікальну збірку народних ремесел, яка згодом стала серцевиною утвореного музею народного мистецтва та побуту Гуцульщини.

Жертвоне ім'я Євгена Сагайдачного гідне поцінування та уваги з боку фахівців і громадськості.

Особливо цікавими є дослідження етапів життя Є. Сагайдачного, пов'язаних з Україною, зокрема з Косовом. Саме тут проходив плідний період його життя і творчо-педагогічної праці. Тут художник виявив творчу натуру всебічно й повнокровно.

Шлях Є. Сагайдачного до мистецтва був природним, органічним, хоча й складним, з великими труднощами й перешкодами, які спіткали його творчість і мистецько-етнографічну спадщину навіть після смерті. Сьогодні великий внесок Є. Сагайдачного в українське мистецтво та культуру заслуговує державного поцінування.

1967 р. у Львівській картинній галереї було влаштовано першу посмертну виставку праць художника. Там він постав на повен зріст як глибоко народний митець з яскраво визначеним індивідуальним характером і точно окресленим світоглядом, котрий все своє життя присвятив служінню народові.

Але велику кількість його художніх творів (понад 2 тисячі етюдів) замовчували, ніби приховували від глядача. До 125-річчя утворення Косівської мистецької школи КМНМППГ в особі завідувачки Л. Люк влаштував ретроспективну виставку праць художника, на якій було представлено близько тридцяти творів митця.

Народився Євген Якович Сагайдачний 22 квітня 1886 року у місті Херсоні у родині службовця. Довгий час проживав у Петербурзі, там майбутній художник провів дитячі та хлоп'ячі роки, аж до переїзду у Київ.

Родина Сагайдачних не вирізнялась особливими статками, як і всі родини службовців. Однак інтелігентність, розуміння прекрасного батьки прищепили Євгену ще в дитинстві. Тато навчив сина любити природу, відчувати гармонію її краси. Через те Євген Якович все життя почував себе пов'язаним з природою, не уявляв свого існування поза нею.

Закінчивши гімназію у Петербурзі, Євген Якович вступив до університету на юридичний факультет. Але потяг до мистецтва виявився сильнішим і юнак покинув навчання.

Петербурзька Академія Мистецтв з її «сухим» академізмом не вабила Євгена, і він почав працювати під керівництвом професорів-художників Д. Кардовського і Я. Ціонгліньського в їх приватних майстернях, а деякий час навчався у школі барона Штігліца, де був ухил у бік декоративного та народного мистецтва: уже в ті роки вони припали до серця молодому художнику. Справжньою школою майстерності стали для нього поїздки за кордон (1910-1912 рр.): у Туреччину, Єгипет, Італію.

Євген Якович мав можливість ознайомитись з найсучаснішими мистецькими стилями Європи, створив там багато живописних творів-етюдів. Вже 1909-1910 рр. Він бере участь у різних художніх виставках (Петербург, Москва, Вільнюс) спільно зі всесвітньвідомими художниками.

Активізація художнього життя в Україні у 20-ті роки була безпосередньо пов'язана, як це не дивно, з Асоціацією художників революційної Росії (АХРР), яка розгорнула велику організаційну і художньо-про-

пагандистську діяльність. Є. Сагайдачний був одним із найактивніших членів АХРР. Проте після 1926 року він виходить з неї, що було пов'язано з його несприйняттям стильової всеядності АХРР.

Хоча Євген Сагайдачний народився на півдні України, та рідне місто Херсон не змогло утримати в своїх обіймах молодого хлопця, якому судилося стати одним із найяскравіших художників-авангардистів ХХ сторіччя.

Спочатку він входив у відому групу митців «Трикутник», яку було створено в Петербурзі під війничим прапором боротьби з академізмом, брав участь у кількох поважних виставках, які мали неопіресіоністичний характер, виставляє свої праці в найрадикальнійшій авангардній групі «Бубновий Валет», входить в об'єднання «Союз молоді».

Постать Євгена Сагайдачного займала чільне місце і мала неабиякий вплив на формування культурних процесів 1920-1930-х років, зокрема на розвиток української освіти. На початку минулого сторіччя український живопис і художня освіта були передовими мистецькими явищами, котрі мали визначний вплив на світову культуру. Власне, художники-авангардисти та монументалісти започаткували новий період в історії образотворчого мистецтва. Роль Сагайдачного в цьому процесі незаперечна.

1922 року Українська Академія Мистецтва присуджує Є. Сагайдачному професорське звання і запрошує на роботу в Академію. За прикладом графіка Г. Нарбута та монументаліста М. Бойчука, Є. Сагайдачний глибоко поринає у скарби українського мистецтва, вивчає старовинні розписи, народну вишивку, килими.

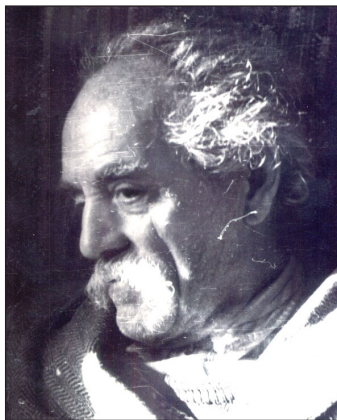
Київський період був складним у житті і творчості Є. Сагайдачного. Це були 30-ті роки, викладачів-професорів тоді вже художнього інституту, які не вписувались в офіційні догми номенклатури, переслідували. І 1930-1932 рр. Є. Сагайдачного перевели у Луганськ для викладання художніх предметів на робфаку для підготовки вступників у Київський художній інститут.

Деякий час він працював у художньому технікумі Дніпропетровська, потім знову повернувся у Луганськ, де викладав ескізне рисуння у педагогічному інституті, виконував художнє оформлення до підручників ботаніки та зоології, працював методистом у Будинку народної творчості. 1944 року, після звільнення Луганська від німецьких фашистів, Євген Якович працює керівником художніх гуртків у Будинку піонерів. Далі – на роботі методиста в Будинку народної творчості у Чернівцях.

Після Другої світової війни для Є. Сагайдачного та його дружини настає великий творчий період, який триватиме багато років невтомної захоплюючої праці. Цей період (назвемо його «косівський») розкрив художника-професора ще в одній цікавій іпостасі.

1947 року дирекція Косівського училища прикладного мистецтва, в особі О. Соломченка, запросила Є. Сагайдачного на викладацьку роботу. До Косова переїхала і його дружина – пані Зоя.

Збиранню творів гуцульського народного мистецтва Є. Я. Сагайдачний присвятив п'ятнадцять років свого життя. До кожної речі, навіть найменшої, прив'язувався,

як до живої істоти: міг напам'ять її намалювати, а вже потім розповісти про неї цілими годинами. Цінним і цікавим для подружжя Сагайдачних був Косівський ярмарок, який був справжнім живим музеєм, де художник міг робити зарисовки одягу гуцулів, предмети вжитку тощо. Саме барвистий гуцульський ярмарок допоміг митцеві пізнати етнос нашого краю. Дружина Зоя Антонівна була ерудованою, займалася біологічними науками, вивчала природу, ботаніку Покутсько-Буковинських Карпат. Вона підтримувала дружні стосунки з лісництвами регіону, допомагала їм у класифікації комах, рослин.

Будучи художником-етнографом за покликанням та глибоко оцінюючи значимість заповідного гуцульського краю у цілому, Є. Я. Сагайдачний зобов'язав дружину займатися зарисовками народного традиційного одягу на прикладі знаменитої Олени Кульчицької. Зоя Антонівна, прислухалась до настанови чоловіка і гідно продовжила розпочату О. Кульчицькою працю. Захоплена цікавою творчою роботою, Зоя Сагайдачна виконала понад сто багатоманітних зарисовок кептарів з кількох сіл Гуцульщини, які вирізняються своєю барвою, рисунком, композицією.

Подружжя Сагайдачних за кілька років перебування на Гуцульщині зібрало унікальну колекцію народних ремесел і старожитностей. Не кожен музей, не кажучи про приватні колекції, міг похвалитись такою популярністю як зібрання Євгена Сагайдачного. Він замальовував писанки, різьблення на дереві, мосьяні вироби, його вражала форма керамічних виробів, цікавили вишивки, ткацтво, килимарство, народна гуцульська ноша.

В усі пори року, а найбільше влітку, до нього приїжджали десятки художників, мистецтвознавців, студентів з усіх кінців колишнього СРСР: з Москви, Києва, Єревана, Риги, Талліна тощо.

Його квартира, де містилися скарби гуцульського ремесла, була своєрідною. Відвідувачі не просто цікавилися експонатами, вони шукали в них щось для себе особисто, для власного творчого зростання. Міністерство культури СРСР зняло документальний фільм про скарби, зібрані подружжям Сагайдачних.

Через кілька років по смерті Євгена Яковича (1969) у Косові відкрили музей народного мистецтва і побуту. Через рік він став відділом Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини, був розташований у Москалівській греко-католицькій церкві св. Василя, зараз – на другому поверсі колишнього «Рабиного муру». Тепер він називається – Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини. Варто йому присвоїти ім'я Євгена Сагайдачного.

Є. Я. Сагайдачний – знаменита постать в українському мистецтві та культурі ХХ сторіччя. Потужний внесок художника в українське мистецтво та культуру заслуговує високого поцінування, його ім'я достойно вписано в літопис української культури.

Марія ІВАНЧУК,
мистецтвознавець, член
НСХУ, м. Косів.

Жива історія народу

26 квітня у Косівському музеї народного мистецтва та побуту Гуцульщини було відкрито виставку – невеличку скарбничку гуцульського життя, яку з великою любов'ю збирав сім'я Євгена та Зої Сагайдачних.

Серед багатьох замальовок погляд привертала етюд із зображенням простих гуцулів, життя яких свого часу вабило Євгена Яковича Сагайдачного. А вже він змальовував все, як воно було насправді: торги на косівському

Євген Сагайдачний, мабуть, етюдом особистістю, якій не потрібні сьогодні вигукі і похвали, а потрібна насамперед увага громадськості, поцінування не так його великої праці, як тієї історії, яка

роками передається нам, нащадкам. А вже зі слів дослідників його життя, він не любив розкоші та вишуканості, а захоплювався простотою і природною довершеністю того, що бачив у реальності.

Зі словами вдячності до працівників музею, яким вдалося організувати такий святковий захід, до відвідувачів виставки звернувшись заступник голови райдержадміністрації Володимир Со-

в'яздранок та Косівський міський голова Микола Фокшей. Мер міста та заступник голови РДА пообіцяли, що від влади зроблять все можливе, щоб гідно вшанувати пам'ять сім'ї Є. Сагайдачного, щоб такі питання, як відновлення

могил, встановлення необхідного пам'ятника, щодо назви вулиці чи музею на честь Сагайдачних, які «переслідують» шанувальників їхнього мистецтва, дослідників і науковців уже багато років, було якнайшвидше вирішено. І, можливо, їм не потрібні великі знамена, високі монументи чи широкі погруддя, багаті обрамлення, їм потрібно не так багато – лише простота людських сердець, чистота їх подумів, щоб на могилі бодай іноді майоріли живі квіти, як знак того, що про них пам'ятають. Бо, за словами очевидців, саме таким було подружжя Євгена і Зої Сагайдачних.

Мирослава ДОЛИНЧУК.

Фото автора.

базарі, побут людей, пейзажі нашого краю тощо. Разом із дружиною змальовували колоритний гуцульський одяг, стрій різних куточків району. Саме завдяки їхній безкорисливій праці ми сьогодні маємо таку невеличку, але таку безцінну, ще й досі живу історію нашого народу.

На відкриття завітали представники влади, мистецтвознавці, дослідники, митці, викладачі Косівського інституту прикладного і декоративного мистецтва ЛНАМ, ті люди, які колись мали честь бути знайомими, поспілкуватися з Євгеном Яковичем. Серед них зі словом – спогадами про відомого художника, колекціонера народних ремесел виступив поет Богдан Радис. Він вкотре переконав присутніх у тому, що сім'я Сагайдачних так волю проинята гуцульським колоритом, звичаями і традиціями, що навіть забувала про самих себе, бо на повну жила Гуцульщиною.

Через кілька років по смерті Євгена Яковича (1969) у Косові відкрили музей народного мистецтва і побуту. Через рік він став відділом Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини, був розташований у Москалівській греко-католицькій церкві св. Василя, зараз – на другому поверсі колишнього «Рабиного муру». Тепер він називається – Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини. Варто йому присвоїти ім'я Євгена Сагайдачного.

Через кілька років по смерті Євгена Яковича (1969) у Косові відкрили музей народного мистецтва і побуту. Через рік він став відділом Коломийського музею народного мистецтва Гуцульщини, був розташований у Москалівській греко-католицькій церкві св. Василя, зараз – на другому поверсі колишнього «Рабиного муру». Тепер він називається – Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини. Варто йому присвоїти ім'я Євгена Сагайдачного.

Коли в'їжджає в село Кобаки, вам усміхається по-газдівськи доглянуті сеньоки ставки. Повз підніжжя пагорбів дорога веде до музею-садиби талановитого новеліста європейського масштабу Марка Черемшини. Кобаківчани з любов'ю доглядають садибу-музей свого видатного земляка.

Своїм талантом він породив любов до образного художнього слова, яку сьогодні несуть молоді жителі села Іванна Стеф'юк та Марина Родик, а також старше покоління: Дмитро Осичний, Петро Клим і Михайло Скавуляк. Серед сучасних митців художнього слова є і автор цвіту «Вишневої гілочки» Калина

Ватаманюк. Звучать у Кобаках і в усій Україні пісні на слова кобаківчанина Володимира Юрійовича Григорака. Гордістю землі Марка Черемшини є й учитель-етнограф, краєзнавець-дослідник рідного краю Марія Іванівна Равшер, яка видала працю «Звизженський храм». Це обширний літопис села рідної землі. В ньому живе не тільки минуле невеликого підгірного села Кобаки, а й виразно віддзеркалюється життя усєї Галичини від часів її входження до складу Австро-Угорської імперії, часів загарбання нашого краю панською Польщею і аж до наших днів.

Володимир БОЙЧУК,
член НСЖУ, с. Черганівка.

3 редакційної пошти

На землі Марка Черемшини

Коли в'їжджає в село Кобаки, вам усміхається по-газдівськи доглянуті сеньоки ставки. Повз підніжжя пагорбів дорога веде до музею-садиби талановитого новеліста європейського масштабу Марка Черемшини. Кобаківчани з любов'ю доглядають садибу-музей свого видатного земляка.

Своїм талантом він породив любов до образного художнього слова, яку сьогодні несуть молоді жителі села Іванна Стеф'юк та Марина Родик, а також старше покоління: Дмитро Осичний, Петро Клим і Михайло Скавуляк. Серед сучасних митців художнього слова є і автор цвіту «Вишневої гілочки» Калина

Ватаманюк. Звучать у Кобаках і в усій Україні пісні на слова кобаківчанина Володимира Юрійовича Григорака. Гордістю землі Марка Черемшини є й учитель-етнограф, краєзнавець-дослідник рідного краю Марія Іванівна Равшер, яка видала працю «Звизженський храм». Це обширний літопис села рідної землі. В ньому живе не тільки минуле невеликого підгірного села Кобаки, а й виразно віддзеркалюється життя усєї Галичини від часів її входження до складу Австро-Угорської імперії, часів загарбання нашого краю панською Польщею і аж до наших днів.

Володимир БОЙЧУК,
член НСЖУ, с. Черганівка.

30 квітня святкує 100-річний ювілей найдорожча матуся, дорога бабуся і прабабуся **АЛЕКСАНДРУК ГАННА СЕМЕНІВНА** з с. Брустурів.

Так прожито на землі багато,
Та в добрі ще більше проживіть.
Хай тепло голубить хату,
Сміх онуків серце веселить.
Здорові будьте, не хворійте,
Своїм теплом серця нам грійте,
Бо поки є на світі Ви –
Ми почувась дітьми.

З любов'ю дочка Олена з синами,
невістками та онуками.

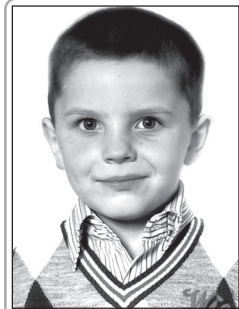
Дорогу дружину, матусю, бабуся **ГЕНИК ОЛЬГУ МИКОЛАЙВНУ** з с. Уторопів вітаємо з 50-річним ювілеєм.

Дружино, матусю, бабуся єдина!
Вас щиро вітає вся наша родина.
Спасибі Вам, мамо, за щире тепло,

За ніжність і ласку, за Ваше добро.
Спасибі, рідненька,

за щедрість бездонну,
За лагідність серця і мудрість буття,
Без Вас, найрідніша, не було би сонця,
Ні радості в світі, не було б життя.
Ми завжди пишаємось й тішимося Вами,
Ми молимо Бога за кожен Ваш день,
Щоб жили сто років здорові із нами,
Прийміть щире вдячність в святковий цей день.

З любов'ю і повагою чоловік, діти,
зять, невістка, онуки.

Дорогого внука **БІЛОВУСЯКА РУСЛАНА МИКОЛАЙОВИЧА** з с. Шешорів вітаємо з днем народження.

Міцного здоров'я бажаємо,
Щасливої долі у Бога благаємо.
Щоб були легкими

всі Твої дороги,

Щоб у Твоєму серденьку не було тривоги.
Нехай щічки болять від поцілунків,
А руки хай болять від подарунків,
Нехай голос Твій дзвенить у оселі,
Нехай усміхаються очі веселі.
Ми Тобі надсилаємо сердечні слова,
А Бог хай дарує багато літ!

З любов'ю нанашко Михайло,
дідусь Микола, бабуся Ганна,
прабабуся Анна.

Люблячу маму, бабуся, прабабусю **АЛЕКСАНДРУК ГАННУ СЕМЕНІВНУ** з с. Брустурів зі 100-річним ювілеєм вітають донька Ганна з чоловіком

Іваном, внук Василь з дружиною **МИРОСЛАВОЮ** і правнучка Таїсія.
Ваші роки – то Ваш скарб,
Ім ціни немає.

Кожен рік багато варт,
Всі про це ми знаєм.
Вашу мудрість знаєм ми,
Цінимо Ваш досвід,
Шана в Вас поміж людьми
і поваги досить.
Тож прийміть уклін від нас,
Щирі слова шани,
Всякий день й усякий час
Пишаємось ми Вами.

Дорогу, люблячу донечку, онучку, філінку **ПАНТЕЛЮК МАРІЧКУ МИХАЙЛІВНУ** з с. Шепота щиро вітаємо з першим рочком від дня народження.

У цю прекрасну весняну днину
Вітаємо ми свою дитину.
Міцного здоров'я від Бога благаємо,
Щоб були легкі всі Твої дороги,
Щоб у Твоєму серденьку не було тривоги.
Нехай голосок Твій дзвенить у оселі,
Нехай усміхаються очі веселі.
Нехай Ісус береже Тебе,
Ангел-хоронитель за ручку веде.
Ми Тобі надсилаємо сердечні слова,
А Бог хай дарує багато літ.

З любов'ю тато Михайло, мама Ганнуся, дід Петро, баба Ганна, дід Іван, баба Марія і нанашка Марія.

Дорогу **СІРЕДЖУК ПАРАСКУ ЯКІВНУ** з с. Космача щиро вітаємо з 60-річчям.

Для всіх Ви найкраща,
для всіх дорога,
Як хвиля блакитна і бистра ріка.
Ви – скарб

найцінніший, що доваго шукають,
Нехай Вас люди завжди поважають.
Хай усмішка з уст і обличчя не сходять,
А щастя дорогою доленьку водить.
Нехай Божа Матір Вас охороняє,
В душі панують мир і доброта,
Ісус Христос здоров'я посилає
На многі і благі літа!

З повагою філина Марія, Іван,
Василько, Юлечка Ліндюки та
Остафійчук Лук'ян.

Дорогу дружину, матусю, бабуся **ДУТЧАК ПАРАСКУ ЮРІВНУ** з с. Шепота вітаємо з 50-річчям.

Люба матусю, бабусенько мила,
Спасибі велике, що Ви нас зростили,

Що Ви нас любили, усім помагали,
Молились за нас, добра нам бажали.
За руки робочі, за хліб на столі,
За Ваше добро і турботу про нас
Сьогодні ми щиро вітаємо Вас.

З любов'ю чоловік, дочки,
зяті і онуки.

Дорогу дружину **СІРЕДЖУК ПАРАСКУ ЯКІВНУ** з с. Космача щиро вітаю з 60-річчям.

Прийми вітання мої щирі
І побажання в цей святковий день.
Нехай з небес від Бога плетється милість,

Любов і шана від людей.

З повагою чоловік Василь.

Дорогу бабуся, прабабусю **АЛЕКСАНДРУК ГАННУ СЕМЕНІВНУ** зі 100-літнім ювілеєм вітають онук Іван з дружиною **Марією** з смт. Верховини і правнук Василько.

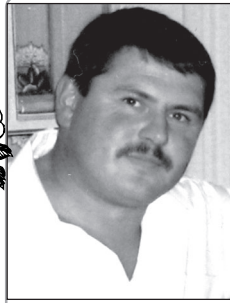
Журавлиним ключем відлітають літа,
Сивина засріблила вже скроні,
Тільки в серці Вашім та ж струна золота,
Те ж тепло незгасиме в долонях.
Хай мудрість літ не стане тягарем,
Нехай душі не вигасне зірниця,
Хай повниться до краю день за днем
Добром і щастям золота криниця.

Дорогого синочка **БІЛОВУСЯКА РУСЛАНА МИКОЛАЙОВИЧА** з с. Шешорів вітаємо з 5-літтям.

Любий наш, Русланчику, дорога дитино,
Ти у нас, як сонечко, на землі єдиний.
Хочеться для Тебе небо прихилити,
Щоб Ти міг у щасті все життя прожити.
Щоб сміялися до Тебе з неба зорі золоті,
Щоб гріло сонечко ласкаве,
Щоб Бог Тебе в опіці мав,
А ангел Твій охороняв.

З любов'ю тато Микола, мама Паюта, сестричка Олечка,
прабабуся Параска.

Дорогого, люблячого, турботливого чоловіка, батька, сина, зятя **СТРУКА МИХАЙЛА МИХАЙЛОВИЧА** з с. Лючі щиро вітають з 40-річчям

дружина Анничка, діти Наталочка і Назарчик, тато, мама, теща і вся родина.
Здоров'я, щастя і многая літ!

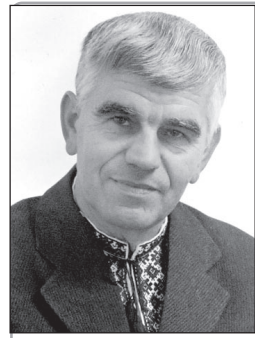
Здоров'я, щастя і многая літ!

Дорогого онучка **РОЗПУТНЯКА ВЛАДИСЛАВА ІВАНОВИЧА** з с. Хімчина вітаємо з 5-річчям, яке святкуватиме 2 травня.

Міцного здоров'я бажаємо,
Щасливої долі у Бога благаємо.
Щоб були легкими всі Твої дороги,
Щоб в Твоєму серденьку не було тривоги.
Ми Тобі надсилаємо сердечні слова,
А Бог хай дарує багато літ!

З любов'ю дід, баба, Любчик і тета Дуся.

Косівська первинна організація Національної спілки журналістів України та колектив редакції газети «Гуцульський край» щиро поздоровляють з 65-річчям від

дня народження члена НСЖУ **МИСЮКА ІВАНА ЮРІЙОВИЧА**.

Бажаємо невичерпної енергії, добробуту на довгі роки життя.

Ювілей – це роки Ваші зрілі,
Мудрий досвід у кожному ділі.
Хай все буде успішно й надійно,
Хай у всьому щастить неодмінно,
Хай все Вам вдається з легкої руки,
Міцного здоров'я на довгі роки!
З роси і води Вам, Іване Юрійовичу!

Дорогого внука **БІЛОВУСЯКА РУСЛАНА МИКОЛАЙОВИЧА** з с. Шешорів вітаємо з 5-річчям, яке святкував 28 квітня.

П'ять літ тому назад
Сам Господь узяв зоринку,
І її величний блиск

Влив в малесеньку дитинку:
В оченята – неба синь,
В усмішку – веселки барви,
Сонця промені – в волосся,
В серце – ласку і добро.
Тож неси величний дар
І в душі добро плекай.
Ясним сонечком усміхайся,
І прийми букет вітань,
Що підібрані з любов'ю,
Щастя, радості, здоров'я,
Здійснення бажань.

З любов'ю дідусь Василь.

Юні таланти

Так тримати, Павлику!

З батьками Павла Григоришина я знайомий уже багато років. Розмовляючи з його мамою Наталією Юрївною, був приємно вражений успіхами Павла, учня Косівської ЗОШ № 2. Хочеться, щоб про цього талановитого хлопчину знало більше коло людей.

Особливий талант хлопець показав на першому районному фестивалі дитячої і юнацької творчості, де в номінації «Естрадна пісня» виборов перше місце.

Врожайним на успіхи та творчі нагороди був минулий рік. На III-му Міжнародному фестивалі «Бербениця фіглів», що проходив у селищі Ясіня Закарпатської області, в номінації «Чибрик-щербетун» Павлик Григоришин удостоївся диплома за друге місце. У Міжнародному дитячому центрі «Артек», у конкурсі «Гумористи», посів друге та третє місце у номінації «Оригінальний жанр», за що нагороджений дипломом.

Варто відзначити Павла і як конкурсанта фольклорно-екологічного дійства «Джерельце Карпат» X-го районного молодіжного екологічного фестивалю «Гірська веселка». На ньому хлопець виборов перше місце серед учнів ЗОШ.

Міжнародний благодійний фонд «Соняшник» запросив Павла взяти участь у церковно-громадській виставці-форумі. У лис-

топаді минулого року Павло Григоришин брав участь у святкових заходах з нагоди 75-річчя Патріарха УПЦ Володимира. Як актора театру «Гуцулята» Косівського РЦДТ його нагороджено грамотою Священного Синоду УПЦ.

Павло брав участь у численних фестивалях, конкурсах, культурно-масових заходах. Це добрий початок. Так тримати!

Федір ГАЛАЙ,
м. Косів.

Коли ця публікація готувалася до друку, Павлик Григоришин взяв участь у зйомках телепередачі «Вечірня казка» на національному телеканалі УТ-1.

На фото: фрагменти передачі за участю П.Григоришина.

Не буде газу!

До відома споживачів природного газу!

У зв'язку з ремонтно-профілактичними роботами, які проводить Богородчанське управління магістральних газопроводів, тимчасово буде припинено газопостачання населених пунктів:

- Кути, Старі Кути, Черганівка, Кобаки, Слобідка, Рибне, Тюдів, М.Рожин – з 9 год. 4 травня до 17 год. 6 травня;
- Яблунів, Стопчатів, Уторопи, Люча, Н.Березів, В.Березів, С.Березів, Текуча, Акрешори – з 9 год. 16 травня до 17 год. 18 травня;
- Микитинці, Пістинь, Шешори, частина с. Уторопів, Трач, Гуцулівка, Корости, Цуцулін, Кривоброди – з 9 год. 19 травня до 17 год. 20 травня;
- Косів, Сморна, Вербовець, Старий Косів, Хімчин, прис. Волиця (с. Черганівка) – з 9 год. 10 травня до 17 год. 11 травня;
- Рожнів – з 9 год. 12 травня до 17 год. 13 травня.

Шановні громадяни! Будьте обережні при пуску газу, суворо дотримуйтеся правил безпеки в газовому господарстві.

Адміністрація управління «Косівгаз».

* ПОСЛУГИ *	* ПОСЛУГИ *
РЕСТАВРАЦІЯ кованих виробів, ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ. (097) 2325048.	тер, щєбінь. (067) 7831240.
ВОДОСПАДИ, ФОНТАНИ, МАНГАЛИ, АЛЬПІНАРІЇ, ОБЛИЦЮВАННЯ та МУРУВАННЯ з каменю. (096) 3878792.	ПЕРЕВЕЗЕННЯ чернівецького та польського товару в Росію. (097) 7116988.
ФАРБУВАННЯ дахів. (067) 4962324.	Послуги ВІДБІЙНИМ МОЛОТКОМ. (067) 1643558.
ПРИВОЗИМО пісок, камінь, шу-	Послуги ВАНТАЖНИМ МІКРОАВТОБУСОМ. (097) 3479277.

Приймаємо замовлення для урочистих подій, весіль.
Посадочних місць на 400 осіб, ціна – від 110 грн.
Адреса: с. Тростянець (навпроти заправки «WOG»).
(067) 9243968, (097) 5531886.

* ПРОДАЮТЬСЯ *	* ПРОДАЮТЬСЯ *
ГОСПОДАРСТВО із земельною ділянкою 0,17 га у с. Вербовці. Ц. – 60 тис. у.о. (067) 8770090.	м. Косові (Поле чудес). (098) 5270917, 2-36-20.
ГОСПОДАРСТВО в с. Кобаках (16 тис. у.о.). Складське ПРИМІЩЕННЯ. (067) 4909350.	ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА 0,24 га в с. Старих Кутах. (096) 8322788.
ГОСПОДАРСТВО в с. Рибному. (097) 2646425.	ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА 0,37 га в с. Кобаках. (097) 4781586.
ГОСПОДАРСТВО із земельною ділянкою 0,60 га в с. Іллінець (можливий кредит). (096) 6051045.	РАФ , 1991 р.в., пасажирський, 10 місць, зроблено капремонт двигуна і кузова. (097) 9522267.
ГОСПОДАРСТВО (500 кв.м) із земельною ділянкою 0,25 га у Кутах. (097) 3317879.	МІКРОАВТОБУС «Рено-Трафік», 1986 р.в., дизель, пасажирський, білого кольору, після капремонту. (096) 1841727.
ГОСПОДАРСТВО поблизу Коломиї. (093) 0396530.	«ОПЕЛЬ-КАДЕТ», ВАЗ-2103. (098) 9528276.
ГОСПОДАРСТВО із земельною ділянкою 2,5 га в с. Кривобродях. (098) 0941461.	Недорого саморобний ТРАКТОР. (067) 1837892.
ХАТА гуцульського типу на розбір (14 х 7). (098) 7825173, 6-82-89.	БЛЯХА алюмінієва листова та шиферна різної товщини, МЕТАЛОЧЕРЕПИЦЯ, АЛЮЦИНК, ЛИСТ ОЦИНКОВАНИЙ. (097) 2646425.
ХАТА в с. Старих Кутах. (098) 8811554.	БЛЯХА алюмінієва листова і шиферна, нержавіюча, АЛЮЦИНК, ЦИНКОВА, ОНДУЛІН, МЕТАЛОЧЕРЕПИЦЯ німецького виробництва, ЄВРОШИФЕР та ін. Чавунні БАТАРЕЇ, КОТЛИ, ПЛАСТИК, САЙДИНГ, ПАРКЕТ, ПАРКЕТНІ ДОШКИ та ін. Доставка безкоштовна. 2-49-87, (097) 3479277.
Двоповерховий цегляний БУДИНОК із господарством, є 0,20 га саду в с. Старих Кутах (центр села). (050) 3173530, (067) 6751122.	МЕТАЛОПРОФІЛЬ та МЕТАЛОЧЕРЕПИЦЯ (56 грн./кв.м). (097) 9341617.
Вимуруваний і накритий БУДИНОК 10х10 (півторак) у м.Косові, біля колишньої техстанції. Земельна ділянка 0,8 га. Поруч є світло, газ, ставок. Ціна 35000 у.о. (067) 9115130.	МЕТАЛОЧЕРЕПИЦЯ, МЕТАЛОПРОФІЛЬ та АКСЕСУАРИ для даху (замірювання та доставка безкоштовні). (096) 5197516, (066) 7102632.
ХАТА (криниця, газ) із земельною ділянкою 0,25 га в с. Сморній. Ціна договірна. (066) 3707129, (03659) 6-50-58.	ВЕРСТАТИ деревообробні заводського виробництва. (067) 8457709, (098) 9302245, (03478) 2-32-52.
Однокімнатна КВАРТИРА в центрі м. Косова. (067) 5285974.	ВАГОНКА, КАХЛІ. (067) 9554527.
Двокімнатна КВАРТИРА в м. Косові. (067) 3430335.	Дерев'яні ВІКНА (нові). (097) 4781586.
ПРИМІЩЕННЯ комерційного призначення площею 22 і 36 кв.м у центрі м. Коломиї. (067) 7922908.	Сухі дубові ДОШКИ (25 мм і 50 мм). (097) 7450343.
Недорого ФУНДАМЕНТ ІЗ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ 0,25 га в с. Сморній. (096) 8126257.	СТОВПИ бетонні б/в, СІТКА б/в. (067) 9554527.
Недорого ФУНДАМЕНТ ІЗ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ 0,25 га в с. Сморній. (096) 8126257.	КРИСЛО-МИЙКА для перукарні. 2-01-68, (067) 4064701.
0,10 га під будівництво (об'їзна дорога у м.Косові). (097) 2324182.	КІННИЙ ІНВЕНТАР. СІНО, СОЛОМА в тюках. (097) 5811528.
ЗЕМЕЛЬНА ДІЛЯНКА 0,08 га з фундаментом і літньою кухнею у	Британські та шотландські висловухі КОШЕНЯТА різного віку, різної масті. (098) 2927288.

Поради лікаря

Підступна глаукома

Є ряд захворювань, які не загрожують людині смертю, але позбавляють її радості сприймати оточуючий нас чудовий світ сонця і фарб. «Темна вода», «жовта вода», «зелена катаракта», «очна мігрень», «глаукома» — такі назви дали люди однієї із найпідступніших хвороб ока.

До цього часу не відомо, чому у людини виникає глаукома. Але встановлено ряд факторів ризику, які підвищують імовірність цього захворювання. Одним із головних є вік людини. Найчастіше глаукома отримує розвиток у людей, у віці після 40 років. Чим поважніший вік, тим вищий ризик захворювання. Ще один фактор ризику — наявність глаукоми у найближчих родичів. Крім того, вважають, що розвитку захворювання сприяють хвороби судинної системи: артеріальна гіпер- і гіпотонія, вегето-судинна дистонія, мігрень тощо.

На жаль, у більшості випадків захворювання починається і протікає безсимптомно. Пацієнта нічого не турбує. На цьому етапі тільки офтальмолог може виявити початкові ознаки захворювання шляхом виміру внутрішньоочного тиску і огляду деяких структур ока. З часом виникають симптоми, які непокоїть пацієнта. Найважливішим з них є виникнення дефектів поля зору: деякі предмети немовби зникають із загальної картини.

У глаукоми кілька «облич». Найчастіше спостерігають відкритокутову глаукому. Вона розвивається поступово, непомітно для хворого, тому є найбільш підступною. Людина тривалий час не має жодних скарг і лише випадково звертає увагу, що на одне око уже зовсім нічого не бачить. Іноді при відкритокутовій глаукомі може з'являтися відчуття тяжкості навколо очей («наповнення» в очному яблуці), головний біль зранку або після напруженої роботи. Зір знижується повільно і непомітно. Деякі пацієнти відзначають потре-

бу часто змінювати окуляри, призначені для користування на близькій відстані. Підступність цієї форми глаукоми полягає ще й у тому, що хвороба розвивається у віці 40-50 років і повільну втрату зору хворі часто вважають природною, пов'язаною з віковими змінами. Виявляють її зазвичай під час профілактичного огляду або випадково, коли хворий звертається до окуліста для підбору окулярів. Отже, нормальний зір та відсутність скарг на очі — це ще не показник здоров'я.

Закритокутову форму глаукоми спостерігають рідше. Проявляється вона гострим нападом різкого болю в оці, який може віддавати в ділянку вуха, щелепи або серця, імітуючи при цьому відповідно, захворювання вуха, зубів чи серця. А ще — з'являються нудота і блювання, що помилково можуть бути розцінені як ознаки шлунково-кишкового розладу. Відчуваючи такі симптоми, хворий не завжди звертається до окуліста, втрачає час, потрібний для надання термінової офтальмологічної допомоги. Під час гострого нападу глаукоми спостерігаються характерні ознаки, на які сам хворий може звернути увагу: туман перед очима, зниження зору і поява «веселкових кіл» навколо яскравого світла, які зберігаються навіть після протирання очей. Якщо протягом 48 годин напад не буде ліквідовано, може початися різке зниження зору і навіть повна сліпота.

Вторинна глаукома виникає як наслідок інших очних хвороб (запальних, судинних, дистрофічних, пов'язаних із захворюванням криш-

талики, травмами). Глаукома з нормальним або низьким внутрішньоочним тиском виникає внаслідок порушення кровопостачання ока. У цьому випадку зниження гостроти і звування зору, розвиток атрофії зорового нерва відбуваються на тлі нормального внутрішньоочного тиску. Глаукома може розпочатися з гострого нападу, який виникає внаслідок хвилювання, перевтоми, фізичного перевантаження, вживання алкоголю, після надмірного куріння, довготривалого перебування в темноті. Гострий приступ проявляється появою сильного болю в оці, у відповідній половині голови, потиличній ділянці, буває нудота і блювота... може бути діагностований як мігрень, зубний біль, гострі шлункові захворювання, грип. Виявити захворювання у гострому періоді буває важко: не знаючи ознак глаукоми, хворі не звертаються за спеціалізованою допомогою і не пов'язують цю симптоматику із захворюванням очей. У таких випадках хворі або ж зовсім не лікуються, або довго лікуються від головного болю, неврастенії, поки різке зниження зору не змусить їх записатися на прийом до окуліста. На жаль, хворі звертаються уже в пізній стадії глаукоми, коли лікування малоефективне.

Хворі на глаукому повинні систематично, не менше одного разу на 1 — 2 місяці, проходити обстеження, навіть якщо почувають себе добре. Якщо це не допомагає нормалізувати внутрішньоочний тиск, то проводять оперативне лікування.

Пам'ятаймо, що вчасне звернення до лікаря допоможе ранньому виявленню глаукоми, а виконання усіх лікарських призначень і дотримання рекомендованого режиму можуть зупинити розвиток захворювання і зберегти зір.

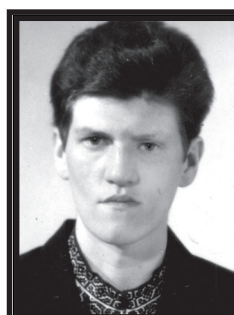
О. КОСОВИЧ,
лікар-офтальмолог
Косівської ЦРЛ.

Приймаємо замовлення на святкування урочистих подій (сміт. Яблунів, кафе «ОВЕН»). (067) 6635325.

КУПИМО
Куплю **ВОЛОССЯ.** (067) 4175943.
Куплю **ЧАВУННІ БАТАРЕЇ, КОТЛИ.** (097) 3479277.

РОБОТА
Потрібна **жінка** для догляду за хворим чоловіком (с. Вербовець).
5-26-33 (після 19 год.), (097) 6541457 (до 18 год.).
Потрібний на роботу **ЕКСПЕРТ З КРЕДИТУВАННЯ** у «Платинум Банк». (097) 9901805, (050) 3889351.
Ліцензія НБУ № 217 від 27.05.2010р.

БВ «Легенді Карпат» потрібні на постійну роботу: **КУХАРІ, ПІЦ-МАЙСТЕР, ОХОРОНЦІ.**
Оплата за домовленістю. Звертатись за **тел. (03478) 4-51-42,** с.Старі Кути, вул.Косівська, 165А. *Адміністрація.*

2 травня минує вже рік, як живемо у смутку і скорботі, бо передчасно (у 35 років) пішов із життя дорогий син, брат, хресний батько **ВЕПРУК Василь Васильович з с. Яворова.**
Спокійно з Богом спочивай, рідненький, За все прости нам, дороженький. Хай буде Тобі рай на небесах – Простити будем Бога в молитвах.
У вічній скорботі тато, мама, сестра Галина з чоловіком Михайлом, племінники Вікторія та Михайлик і всі рідні.

Колектив супермаркету «Наш край» висловлює глибоке співчуття Гринчук Наталії Михайлівні з приводу тяжкої втрати — смерті її батька та Джуряк Іванні Ярославівні — з приводу смерті її батька. Нехай молитви рідних і друзів допоможуть покійним легко подолати шлях до царства небесного, пам'ять про них не загине і буде світлою, а Господь Бог і наші співчуття підтримають родини в час великого горя.

Педагогічний колектив Космацької ЗОШ І-ІІІ ступенів висловлює щире співчуття соціальному педагогу школи Реведжук Ганні Петрівні з приводу смерті батька. Нехай наше співчуття полегшить біль тяжкої втрати.

Колектив працівників Сморнянської санаторної школи-інтер-

нату висловлює співчуття Тюменевій Марії Андріївні з приводу тяжкої втрати — смерті матері. Нехай наше співчуття полегшить біль втрати дорогої людини.

Сім'ї: В.Павлюк, М.Лукашко, П.Тарновецька, А.Лукашко, В.Пасічняк з с. Сморної глибоко сумують з приводу смерті сусідки **ГОРДІЙ Параски Дмитрівни** і висловлюють щирі співчуття дочці Пасічняк Анні Андріївні та її сім'ї. Нехай земля покійної буде пухом, а Господь Бог і наші співчуття допоможуть рідним пережити біль втрати дорогої людини.

Громадська організація ветеранів війни і праці міста глибоко сумує з приводу смерті **ГУЗЮК Пазини Іванівни** і висловлює щирі співчуття родині покійної.

Вічна пам'ять
Сім'ї з будинку № 34 по вул. Незалежності висловлюють глибоке співчуття сусідів Пініщук Русланові Степановичу та його родині з приводу важкої втрати — смерті бабусі **Катерини Юрїївни.** Нехай земля покійної буде пухом, а наші співчуття стануть краплиною розради у тяжкому горі і допоможуть пережити біль важкої втрати.

Сім'ї з провулку Пішого та вул.Зарічної м. Косова глибоко сумують з приводу смерті сусідки **ПІНІЩУК Катерини Юрїївни** і висловлюють щирі співчуття рідним покійної. Нехай Господь допоможе родині пережити це горе, а покійній земля буде пухом.

Працівники психіатричного кабінету Косівської ЦРЛ висловлюють глибоке співчуття Захарії Степанові Григоровичу з приводу непоправної втрати — смерті його матері **ЗАХАРІЇ Ольги Онуфрїївни.** Нехай наші співчуття допоможуть рідним пережити біль важкої втрати.

Поважний ювілей

Сто літ, благословенних Богом

Жіноча доля, ніби вишиваний рушник червоними і чорними нитками. Важкі будні переплітаються зі святами й радістю. Після проблем і негараздів настає спокійне тихе життя. І так спливають дні за днями.

Не вгледіла Євдокія Вінтоняк із Космача, як поважна сотня тихенько постукала у двері, переступила поріг і тягарем прожитих літ лягла на її плечі. При добрій пам'яті і розумі жінка зустріла свій ювілей. Їй не віриться, що так швидко, ніби один день, пролетіло життя. Пам'ятає, як маленькою дівчинкою босоніж бігала до лісу по ягоди та гриби, як випасала худобу. Колись батьки своїх дітей рано залучали до роботи, бо майже кожна сім'я була багатодітною і всіх прогудувати було важко. У той час г'зди тримали багато худоби й овець і менші дітки поралися біля них. Пані Євдокія, згадує як переходила кордон, бо йшла на Мадярщину найматися на роботу. Її ввіймали, білили і посадили до в'язниці. І досі їй стає моторошно на душі.

Народилася Євдокія у багатодітній родині Вінтоняків. У ранньому віці наймалася служницею до багачів, щоб заробити собі на одержину та якусь копійчину для сім'ї.

Вона не нарікає ні на важке життя, ні на те, що не мала розкішної білизни, елегантного вбрання, дорогих парфумів. Жила Є.І.Вінтоняк, як усі сільські дівчата і жінки того часу.

Коли вийшла заміж за Семена Дзвінчука, почали вити своє гніздечко. Незабаром у молодят народився первісток. Євдокія Іванівна вишивала рушники, сорочки та інше і продавала, а чоловік плів із лози кошелі для грибів, ягід і сіна. У сім'ї підросло двоє хлопців, але до батькового ремесла вони не прилучилися. А от дбайлива жінка часто допомагала чоловікові і швидко освоїла цю науку.

Маючи веселу вдачу, Євдокія

Іванівна за роботою наспівувала коломийки — так скоріше минав час. У пам'яті перебирала різні епізоди зі свого життя. Вона дуже бідувала за часів панування Польщі, голодомору, воєнного і післявоєнного лихоліття. Коли помер чоловік, пані Євдокія через сімейні обставини переїхала на проживання у південні області. Там працювала на фермі у колгоспі, а пізніми вечорами займалася лозоплетінням. Тамешні жителі з подивом сприймали цей вид діяльності. Через деякий

час гуцулка повернулася у рідне село. На заощаджені гроші купила в Космачі, на Рунку, клаптик землі, звела хатину і зайнялася звичним ділом. Космачани зраділи, що знову можуть придбати необхідну в господарстві річ. Зацікавилися її виробами й туристи, які купували їх на згадку і для подарунків. Так про Є.І.Вінтоняк і її витвори дізналися жителі інших місцевостей.

За останні роки в пані Євдокії побувало чимало зацікавлених осіб. Приїжджали до неї студенти з Півдня, Сходу і Центральної України, які брали участь у майстер-класах з лозоплетіння. Донедавна космачанка плела різної величини кошики, але зламався ніж, яким розколювала лозу, а придбати його ніде. Крім того, ще й здоров'я поча-

ло давати збій. Два роки тому жінка злягла, але завжди охоче ділиться досвідом, та ще й піджартує.

Сторічну ювілярку Є.І.Вінтоняк прийшли привітати начальник управління праці і соціального захисту населення РДА В.І.Мамчук, директор територіального центру з обслуговування одиноких і перестарілих людей Ю.П.Радиш, керівник апарату РДА В.Д.Книш, сільський голова Д.О.Пожоджук. Як годиться, гості завітали з короваем, квітами, грамотами та грошима. Схвильована господиня розчулилася, побачивши поважних гостей. Їй вручили грамоту від Президента України В.Ф.Януковича, одноразову допомогу з районного бюджету. Сільський голова Д.Пожоджук від місцевого органу самоврядування вручив 500 гривень.

Старенька була вдячна і щиро промовляла слова молитви. Вона раділа, що дочекалася жити у вільній незалежній Україні, що держава вшанувала її вік. Особливих секретів у довгожителки немає, бо не панувала, не шанувалася і не дотримувалася жодних дієт та обмежень. Гірко їй, що не ходять ноги, а то вже би поралася біля хати, готувалася б до свят. Але за все вона вдячна Господові, бо тільки за його милості дожила до глибокої старості.

Прикро лишень, що ніхто досконало не опанував ази лозоплетіння.

Вікторія КУШНІРЧУК.
Фото автора.

Презентація

Книжкова «новинка» місяця

Нещодавно в актовому залі Косівського інституту прикладного і декоративного мистецтва ЛНАМ відбулася презентація першої частини нової книжки педагога, заслуженого архітектора України і дослідниці архітектурно-мистецької спадщини Гуцульщини, автора Галини Миколаївни Юрчишин у співпраці з талановитим митцем Косівщини Василем Яковичем Дуткою, творчості якого присвячено основний розділ праці.

Діяльність, творча та науково-методична спадщина знаних митців, педагогів Гуцульщини, їхній вклад у розвиток української історії, культури, які відтворюють і підтримують традиції, визначили напрям, що має регіональне значення і характеризує культурно-філософські поняття, естетична організація архітектурного середовища на основі традицій народного будівництва і архітектури — це ті концепції, на яких акцентувала увагу автор нового навчального посібника з серії: Митці, педагоги Гуцульщини — «Регіональне мистецтво та архітектура Прикарпаття». Тут відчувається танDEM двох сильних особистостей, велика та наполеглива робота Галини Юрчишин і Василя Дутки. Це перша частина — дебют, попереду ще друга, третя... І кожна з них «приречена» на стовідсотковий успіх. Адже, як стверджують співтворці видання, зміст цієї книжки може розповісти студентам з усіх куточків України, студентам-іноземцям, і всім, хто бодай трохи цікавиться мистецтвом краю, про творчий доробок наших видатних земляків. Бо серед них чимало сучасників, які допомогли створити, організувати, зробити Школу мистецтва на Гуцульщині.

Відрадним було те, що за цією маленькою «новинкою» стоїть багато людей, чия робота легко оці-

нюємо за вдале упорядкування, оригінальний дизайн чи переклад англійською мовою. Про її значення для громадськості неодноразово згадали і колеги, наставники, гості свята. Крім подарованих квітів, щиросердечних похвал, подяк і вітань, автори отримали чимало позитивних відгуків, цитую: «На часі було необхідним видати такий навчальний посібник, де втілено ідею трансформації творів і їх вдале поєднання», «Позитивна творчість В.Дутки — це щастя для нас, бо ми зберігаємо реалістичне мистецтво, яке приносить естетичну насолоду» чи «Дуже важливо, що в цій праці ми бачимо Гуцульщину, та яке там, картини дихають Гуцульщиною». Навіть сам Василь Якович у вступному слові до аудиторії сказав: «Почуваю себе перед вами не так звично, як перед мольбертом». А Галина Миколаївна випадково зізналася, що чим більше вона в це вникає, тим більше це любить. Такий вдалий для цих людей початок матиме ще довге і довге продовження, з Божим благословенням. А навчальний посібник «Регіональне мистецтво та архітектура Прикарпаття» поповнить не лише бібліотеки інституту, району загалом, але й, сподіваємось, книжкові полиці на теренах усієї України.

Мирослава ДОЛИНЧУК.

Спорт

Вітали переможців

У Косівській ЗОШ I-III ст. № 1 відбулася позапланова шкільна лінійка. На ній вітали шахістів, які відзначилися у герцях районного й обласного рівнів.

Вчитель фізики Наталія Добрянська стала однією з переможниць районних змагань серед педагогів району. Її відзначили грамотою начальника відділу освіти та районного комітету профспілки. Святослав Колюк, учень 3 класу, отримав грошову премію за зайняте 13 місце в обласній першості з шахів серед школярів 2001 р.н. і молодших. Найбільше оплесків і уваги заслужив учень 2-Б класу Святослав Сусака, який, окрім грошової премії за «бронзу» в трьох номінаціях шахової гри (класичні, рапід, блискавичні) отримав медаль і грамоту за друге місце у бліці першості області.

Відзначили також гуртківців клубу «Етюд» Косівського РЦДТ, які брали участь у першості області з шахів.

Окрім двох Святославів, слід назвати також учня 3 класу Рибненської ЗОШ I-III ст. Петра Козака, який і став віце-чемпіоном області зі швидких шахів (рапід) і також отримав медаль, грамоту та грошову премію.

У першості взяли участь і учні Косівської ЗОШ I-III ст. № 2: Арсен Венгринюк (1-А кл.), Віталій Грималюк (2-А кл.), Ростислав Ватаманюк (3 кл.), а також учні 4-А класу Олександр Лабудяк, Олексій Виницький і Віталій Лавриненко (класовод Т.О.Хмиз). У першості області брали участь 38 шахістів з міст Івано-Франківська, Косова, Коломиї і Яремчі. За чисельністю косівчани були другими після м.Івано-Франківська.

Поїздка до обласного центру відбулася завдяки спільним зусиллям: Мирослава Соколюка, директора КРЦДТ начальника відділу освіти В.Козьменчука та батьків юних шахістів. Фінансову підтримку надав сектор сім'ї, молоді і спорту РДА (завідувач Михайло Мельничук). Хочу подякувати всім організаторам поїздки, а особливо водію КРЦДТ, Петрові Мосейчуку, який протягом трьох днів вчасно доставляв дітей до місця змагань і назад додому.

В. ХЛОПКОВ,
керівник гуртків з шахів КРЦДТ.

Здобутки
КОСІВ'ЯН

На базі туристичного комплексу «Буковель» проходив чемпіонат України з фрістайлу (могул).

Участь у змаганнях найвищого рівня брали і вихованці Косівської ДЮСШ «Гірське орлятко». Сергій Чмель у непростому суперництві виборов перше місце і виконав розряд майстра спорту України. Другим був косівчанин Аркадій Людвійчук. А Мирослав Тафійчук зайняв 10-те місце. Обидва наші краєни — кандидати у майстри спорту. Усі три спортсмени — ви-

хованці старшого тренера з фрістайлу (могул) Ярослава Якимшина.

На Буковелі також відбулися V-ті зимові юнацькі спортивні ігри з фрістайлу (могул).

Кращим результатом цих змагань було 5-те місце Анастасії Блашук, — розповідає Ярослав Якимшин. — Станіслав Строїч здобув шосту сходинку, а Іван Василячук і Дмитро Біленчук зайняли відповідно 10-те і 12-те місце.

Ігор СУСАК.

Шкільна виставка

Великодній час такий особливий! У ці дні ми збагачуємося духовно, відчуваємо у своїх серцях спокій і піднесення, веселимося і підтримуємо народні традиції.

Цікава виставка з нагоди Великодніх свят відбулася в актовому залі Косівської ЗОШ I-III ступенів. Дирекція школи залучила до участі в ній учнів 5-11-х класів. Школярі підготували гарні композиції, віршички та малюнки, представили різні й цікаві вироби. Були тут і плетені кошики, у яких зручно вместились жовті пухнасті «курчата», і вишивані серветки та рушники з надписом: «Христос Воскрес!». Писанки і крашанки, оформлені у вигляді натюрморту, вразили глядачів розмаїттям орнаментів і технік виконання. Бечка була красивою деталлю-доповненням до композицій, а букети світло-жовтих нарцисів розносили свій солодкий аромат по цілому залу.

Такі виставки збагачують наш внутрішній світ, вивуюють почуття духовної краси, дарують насолоду та чудовий настрій!

Юлія ДЕВДА,
учениця 10-Б класу
Косівської ЗОШ.